

Origenis
Cod. A 469, Cod. B 450

Ձի տեսութիւն սրբոցն առցեն, յորոշեալ և
զատեալ քան զոր յաղագս տարերց աշխարհիս
և երեւելիաց տեսութիւն. քանզի այսպէս լինմ
զերբուծ մուրիմ՝ զի զերբուծ ուտողաց, բեր
ասացից, փանաչողաց զշինութիւն աշխարհիս և
զմերգործութիւն տարերց, զսկիզբն և զվախման
և սիջակ ժամանակաց՝ և զորս զհի սոցին, զեր-
բուծմ՝ մուրիմ ուտէ՝ որ հայի ի զեղեցկութիւնս
Տեառն, և ի ծնուն մարութիւնս զԱստուած տե-
սամէ. իսկ զերի հասիմ ուտէ, որ առաւելագոյնս
իմէ զործս՝ զործէ.

1. Ա. A. — 2. Եւ զվախման և միջակ ժամանակաց
om. A. — 3. Ձեր ուր է ուտէ A. — 4. Գեղեցկութիւն
B. — 5. Գործ.

Versio ex arm.

Ut speculationem acciperent rerum sanctarum
seiunctam et magis remotam quam speculatio-
nem de mundi elementis et de iis quae appa-
rent. Nam ita intelligo pectusculum oblationis:
pectusculum eorum qui manducant, fer ut di-
cam, qui cognoscant compositionem mundi ele-
mentorumque virtutem, principium et finem et
medietatem temporum et quae haec sequuntur.¹
Pectusculo oblationis vescitur qui pulchritudi-
nem Domini aspicit et puro corde Deum videt.
At armum separationis edit qui quaedam ela-
tiora opera operatur.

1. Sap. Salom. 7, 17-18.

(A suivre)

Procopii
(Migne 87, 725-6; 1-8)

Et inde discerent speculationem (et scien-
tiam) rerum divinarum quae seiuncta et re-
motata est ab scientia rerum mundanarum (Ici
sunt le texte grec d'après le cod. Monacensis, fol.
260v, cfr. Baehrens loco citato 381 adnot.):
«ὁ τὸ γὰρ ἀκούω «τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφαιρέματος»,
«στηθύνιον» μὲν φαγόντων τῶν, φέρε εἶπειν, ἐγγω-
κότων «σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων,
ἀρχῆν καὶ τέλος καὶ μεσότητα χρόνων», ἀλλ' οὐκ
«ἀφαιρέματος»· «στηθύνιον» δὲ «ἀφαιρέματος» ὁ
θεωρῶν τὴν τερπνότητα Κυρίου καὶ διὰ τὸ καθά-
ρὸν τῆς καρδίας θεὸν ἐσθίει· τὸν δὲ βραχίονα τοῦ
ἀφαιρέματος ἐσθίει ὁ ἐξαίρετα ἔργα ἐπιτηδεύων.

Origenis Hom. VI in Lev., ed. Baehrens, 381

Etiam si potuero dicere: «ipse enim mihi de-
dit omnium quae sunt, scientiam veram, ut
sciam rationem mundi et virtutem elementor-
um, initium et finem et medietatem tempo-
rum, permutationum vicissitudines et conver-
siones temporum, anni circulos et stellarum
positiones», horum omnium scientia quia ratio-
nabilis est, pectusculi cibus est, sed non «pectus-
culi segregationis». Si autem potuero de Deo
sentire quae magna, quae sancta, quae vera
sunt et secreta, tunc «manducabo pectusculum
segregationis», cum id, quod ab omni creatura
eminet et segregatur, agnovero. Primus ergo
«pectusculum» istud verus pontifex meus «co-
medit». «Quomodo comedit»? «Nemo», inquit,
«novit patrem, nisi filius» etc.

Prof. Almo Zanolli

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԱԶՄԱԻՈՐՈՒՄԸ

ՎԵՆԵՏԿԵԱՆ ՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. տես «Բազմավեպ» 1932, էջ 169)

Չորսհարիւրի վերջերը, երբ իտալիոյ
միւս զաւառները արուեստօրէն ծաղկած
էին արդէն, վենետիկ դեռ զօթականու-
թեան մէջ կը տատանէր:

Ուսուցիչայէն վերջապէս կը հասնի ճեն-
թիլէ տա ֆապրիանոյի ուժեղ և վստահ
գծազրուիւնը ու Բիէրոյ տէլլա Ֆրան-
չեսարայի գոյնը. Բատուայէն՝ Մանթենայի
ռամանթիւն և գծազրական հմայքը: Վե-
նետիկ, ասոնց ազդեցութեան տակ կը
սկսի հետզհետէ արթննալ ու Պելլիւրիներու
և Մանթենայի փոխադարձ յարաբերու-
թիւններով կերտել աշխարհի յարգանք
պատրաստող իր հսկայ ապագան, ձեւի
զաղափարական գեղեցկութեան ծարաւով
որ յետոյ պիտի յատկանշէր հիւնդարիւրը,
դարձ իտալիոյ մեծութեան, հարստութեան
ու գեղեցկութեան՝ որուն մէջ տիրողն էր
զգայարանքը:

Տոժերու հանրապետութիւնը հասած էր
այս շրջանին իր պետական փայլուն կա-
րողութեան, վաճառականական հարստու-
թեան և արուեստի կախարդանքին: Ու այդ
թուականէն սկսեալ, վենետիկ ու առհա-
սարակ բոլոր իտալիան նկատուեցաւ ա-
րուեստի բացարձակ հայրենիքը: Արտա-
սահմանեան բոլոր մեծ ու փոքր արուես-
տագէտներու յաւիտենական փափաքն և
զաւ ուխտատեղիի մը սրբութեամբ այցե-
լել արուեստ — իտալիան արուեստի իտա-
լականութեամբ մկրտուելու համար:

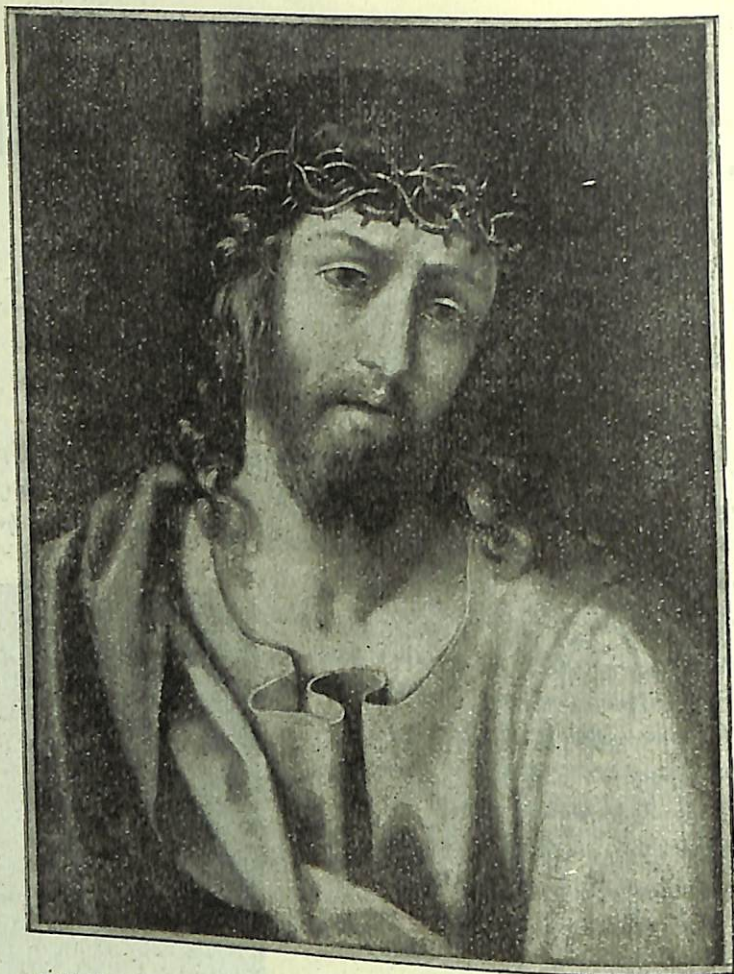
Սակայն, վենետիկեան նկարչութիւնը
յատկանշուած՝ ու աշխարհի գեղագիտա-
կան կրթարանը նկատուած էր ճերմիկի

Պելլիւրի երեք աշակերտներով (Ճիորանե,
երեցե ֆարմա և Թիցիանոյ), որոնց վըր-
ձինն տակ վենետիկեան նկարչութիւնը կը

ՓԱՌԼՈՅ ՎԵՐՈՆԵՋԷ — Վենետիկ
ծովու և ցամաքի զանազան կը ստանայ
(ի վենետիկ, Դքսական պալատ)

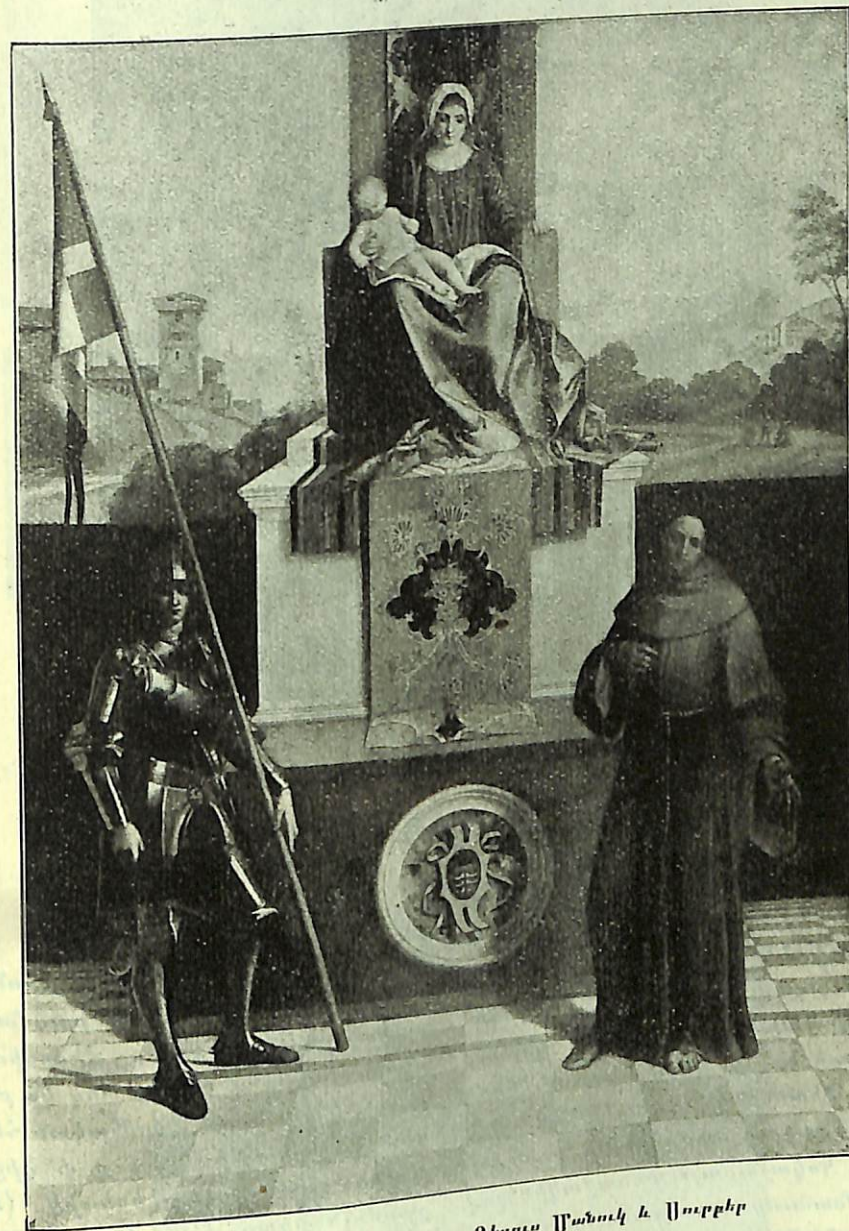

ՓԱՆՈՒՄ (ԵՐԵՅ) - «Ահա այդ ցանկ» (Թանգարան Ս. Գաղարու)

լուծուի միայն գոյնի, ազատ քեքիքի եւ յոյսի մէջ, հեռանալով չորսհարիւրեան գաղափարական նիւթերէն ու տեղի տալով երկրաւոր կեանքի հմայքին որ հետզհետէ կը դառնայ շնորհը ապրելու վայելքին:

Վերածնունդի նկարչութեան ինքիւրը գծագրութիւնն է, վեհեականը՝ գոյնը: Առաջինը կը պատրաստէ ֆորման հեռանկարային գծագրութեամբ ու գծագրութեան գունաւորումով: Երկրորդը ֆորման կը հանէ գոյնէն ու գծագրութիւնը վրձնումէն: Վերջումը գոյնը վերածնունդի նկարչութեան՝ կը մնայ կառուցանող գծագրութիւնը. վերջումը գոյնը վեհեական նկարչութեան՝ կը մնայ մերկ կտուր: Բայց այդ նորութիւնը կամ առաւելութիւնը բացարձակ արդիւնքն է գուարթ, եզական, արեւ-

տոտ եւ քնքուշ վեհեական: Իր լիճը, մայրամուտն ու վառ արեւելքին հետ ունեցած շփումն էր որ ներշնչեցին ու ստեղծեցին գեղեցկութեան ու առողջութեան այս յատկանշական նկարչութիւնը, մայրը՝ գրեթէ բովանդակ եւրոպական նկարչութեան: Անոր համար՝ որ իր զգալը բոլորովին տարբեր էր Սիէնական եւ Ֆլորենթին գաղութներու զգալէն ու բոլորովին մօտ՝ հիւսիսայինին, որուն արուեստագէտները ներշնչուելով իր երանգապնակէն եւ իր վրձնումէն, հիմը դրին վեհեական հոլանտական եւ ֆլամանդ մեծ դպրոցներուն, ու անոնցմէ՝ ութհարիւրի վիպական աշխարհակալ շարժման որուն կողքին հետզհետէ հասակ ստացան արդի նկարչական այլազան հոսանքները:

ՃԻՈՐՃԻՈՆԵ - Տիրամայրը, Յիսուս Մանուկ եւ Սուրբեր (Ի ֆասթէլֆրանցոյ)

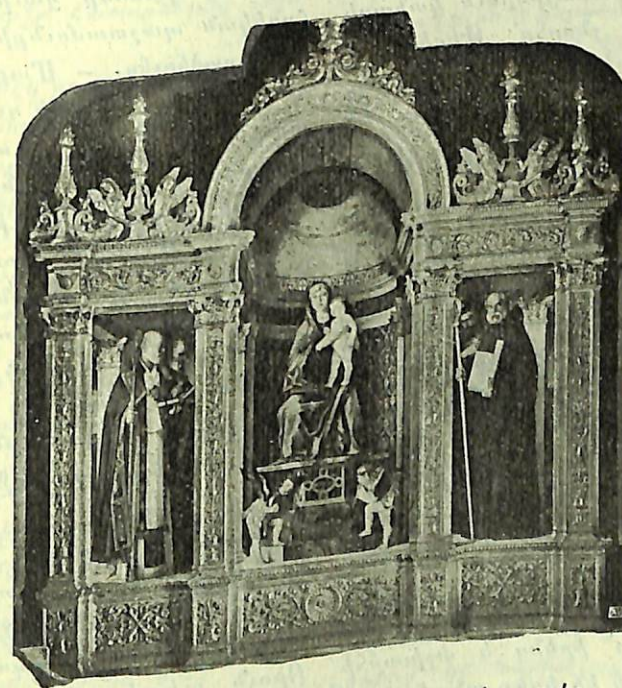
ՓԱՈՒՅՑ ՎԵՐՈՆԵՋԷ - Վենետիկ փառքը (Ի Վենետիկ, Դքսական պալատ)

Բայց Վենետիկ, իր գեղագիտական աշխարհակալութենէն առաջ, Սնթոնելլոյի անուղղակի գործունէութեամբ (որ Սիկիլիոյ մէջ Փիամմինկ նկարչական կըթուրին ստացած էր) ամփոփեց զգացումներն ու ձևերը Փիամմինկի դպրոցին ու ամբողջովին իւրացուց անոր գոյնի զանգեղը (impasto), հսկայաքայլ յառաջադիմելով դէպ ի իր մօտաւոր ապագան որ քնարերգակ ճիւղերէնէն կը սկսի, տրամադրիք ու գոյնի մոգ՝ թիցիանոյով կը պսակուի, ու «նկարչութեան շանթ» թինթորէթթոյի յուզարկաւորութեամբ կը գերեզմանուի. աւելի քան դար մը Եւրոպան նկարչութենէն կըթելէ վերջ կը թողու ապագայ սերունդներու գեղագիտական հսկայ ժառանգութիւն մը:

Հին, սրբազան նիւթերը որոնք դարերէն լեցուցած էին իրենց բազմազան արտայայտութիւններով, ճիւղերէնէնէն սկսին մարիլ ու անոնց տեղ կը բռնեն աշխարհիկ կեանքը, մարմնական հեշտագործութիւնը. Եւ արդէն Վենետիկ՝ (կենդանի, շարժուն նկար մ'ալ ինք անթիւ ներու մէջ) նուազ զգաց երկնային շունչը իր նախորդ թոսկանայի մարգարէներէն լեռնակորով՝ ու Տիրամայրերու քնքուշ արուեստագէտներէն: Վենետիկ մէջ, զգալի յարանքի կեանքն է որ իր գեղարտութեան և հեշտանքին մէջ կը լողայ ու կը խմորուի հոգեկան կեանքին վրայ, մասնաւորապէս սիրուն ու գեղեցիկ կիներու համար կարծես ծնած թիցիանոյի վրձինն տակ որ

ԹԻՆԹՈՐԷԹՈՅ - Ս. Մարկոսի հրաշքը (Ի Վենետիկ, թիցիանոյ պալատ)

ՃԻՈՎԱՆՆԻ ՊԵՂԻՆԻ - Տիրամայր և սուրբեր (Ի Վենետիկ, Ai Frari եկեղեցի)

